

БУРГАСКИ СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ

BURGAS FREE UNIVERSITY

**Дипломна работа
на тема**

**„Стратегически анализ на Старинен град Несебър
като обект на културен туризъм”**

Изготвил:.....
/...../

Научен ръководител:.....
/...../

гр.Бургас
2013г.

Съдържание:

Увод.....	
Глава 1. Теоретични основи и характеристика на културния туризъм в България.....	
1.1. Сфера на взаимодействие „социокултурна среда – туризъм”.....	
1.2. Културно наследство.....	
1.3. Визия, мисия и цели на културния туризъм.....	
1.4. Стратегически насоки за развитие на културния туризъм.....	
1.5. SWOT и PEST анализ на културния туризъм.....	
Глава 2. Културен туризъм в Старинен град Несебър.....	
2.1. Обща характеристика.....	
2.2. Старинен град Несебър като културно-исторически фактор.....	
2.2.1. Природни и антропогенни туристически ресурси на старинен град Несебър.....	
2.2.2. Анализ и оценка на състоянието на културните ценности на Старинен град Несебър.....	
2.2.3. Анализ и оценка на градския исторически пейзаж на Старинен град Несебър.....	
2.3. PEST анализ на развитието на туризъм в Старинен град Несебър.....	
2.4. SWOT анализ на Старинен град Несебър като дестинация на културен туризъм.....	
Глава 3. Насоки на развитие на културния туризъм в Старинен град Несебър.....	
3.1. Проекти и програми за развитие на туризма в старинен град Несебър.....	
3.2. Анализ и оценка на развитието на туризма в старинен град Несебър.....	
3.3. Маркетингово позициониране на община Несебър като оперативна среда за развитието на културния туризъм в Старинен град Несебър.....	
Заклучение.....	
Приложения.....	
Използвана литература.....	

Въведение

Туризмът е феномен, бизнес и рекреация и се превръща в неотменима част от начина на живот. Той може да бъде средство за повишаване качеството на икономическия, социокултурния и екологичния аспект на живота на хората. Основният въпрос за неговото успешно развитие е да се разработи и реализира стратегия, водеща до устойчива туристическа индустрия. Стратегия, която да носи дългосрочни ползи на трите основни социални групи в туристическия процес – местното население, туристите и извършващите туристическите услуги, без да се вреди на природната и антропогенната среда в дестинацията.

Туризмът като обект на познание и управление изисква интердисциплинарност на знанията. Той е един от ускорителите на глобализацията, обхващащ във все по-голяма степен различните аспекти на социално-икономическото и културното развитие в световен мащаб. Туризмът става част от начина на живот на все повече хора по света. Глобализацията, знаков компонент на която се явява туризмът, определя и нов подход в управлението му – променят се неговите принципи, методи и начини на реализация на функциите му. Ключово значение придобиват проблемите по опазването и туристическата интерпретация на световното и националното природно и културно наследство, устройството и използването на рекреационните територии, екологосъобразността на видовете и формите на туризъм и тяхното устойчиво развитие.

Туристическата индустрия е свързана с редица други сектори и дейности в икономиката на дадена страна – хранителната и леката промишленост, сектора на услугите, транспорта, инфраструктурата, строителството и др. Не напразно туризмът е основен приоритет в икономиката на страната ни, защото неговото развитие довежда до развитието на свързаните с него отрасли и сектори. В зависимост от продуктовете структури на туризма той се интегрира и си взаимодейства с културата, образованието, здравеопазването, екологията.

Приоритетна насока в устойчивото развитие на туристическата индустрия е културния туризъм. Неговото бъдеще и опазването на културното наследство в изключителна степен зависи от това кой го управлява, кои са неговите субекти. Частните музеи, концесионирането на културни ценности, меценатството са форми на активизиране на предприемачеството и повишаване на икономическата ефективност,

но от това не следва, че културният туризъм и особено неговата ресурсна основа – културното наследство трябва да бъдат меркантилизирани изцяло.

Стратегическо направление за постигане на устойчиво развитие е разработването и реализацията на многообразните форми на културния туризъм, чиято основна характеристика е устойчивостта. Взаимодействието между социокултурната среда и туризма изисква оптимално решаване на въпроси като: антропогенни ресурси – културно историческото наследство и социалната практика като туристически ресурси; дестинации и приемащи общности; световни цивилизации и религии; национални култури и съвременност; видове, форми и продукти на културния туризъм – културно – исторически, религиозен и др. Познанията за антропогенните туристически ресурси също изискват широк теоретичен профил и многообразие на знанията, отнасящи се до научни дисциплини като история, археология, културология, антропология, етнология и др.

Развитието на културния туризъм изисква използването на съвременните методологии на стратегическото управление и устойчивото развитие. Целесъобразно би било да се постигне ясно разграничаване на държавните и стопанските функции, без те да се противопоставят, взаимно изключват и пречат за постигане на общата цел. За това е нужно разработването на ясна визия, правилна мисия и дългосрочни цели на развитие, както и адекватни форми на сътрудничество и гъвкави финансови механизми.

Устойчивото развитие на културния туризъм предполага максимално съобразяване с интересите на местните общности. Те следва да бъдат основните печеливши от развитието, да бъдат включвани оптимално в разработването и особено реализацията на културни туристически продукти, активно да участват в опазването и управлението на материалното и нематериалното културно наследство.

Богатото културно и природно наследство на България е високо оценено от ЮНЕСКО - Организацията на Обединените нации за образование, наука и култура. Списъкът на световното културно и природно наследство на ЮНЕСКО включва обекти с изключително значение за човечеството и тяхното съхраняване и опазване е приоритет. В този списък са включени девет български обекта – седем културни и два природни.

Обектът на изследване в настоящата дипломна работа е старинен град Несебър. Заради уникалното си съчетание от древна история, антични останки и възрожденска архитектура Старият град в Несебър е включен в Списъка на ЮНЕСКО през 1983 г. Археологическият резерват е разположен на малък полуостров, свързан със сушата

чрез тесен провлак. Морският град пази безброй доказателства за своята история, много от които се съхраняват в Археологическия музей в града.

Основната цел на дипломната работа е да се извърши стратегически анализ на културния туризъм в старинен град Несебър като част от световното културно наследство. За постигането на тази цел са поставени следните основни задачи:

1. Характеристика на културния туризъм.
2. Разкриване на стратегическите насоки за развитие на културния туризъм в България.
3. Анализ и оценка на културния туризъм в Старинен град Несебър.
4. Очертаване на насоките за развитие на културния туризъм в Старинен град Несебър като част от световното културно наследство.

За целите на изследването са използвани аналитичният метод, методите на анкетирането, SWOT и PESTE анализът.

Глава 1 Теоретични основи и характеристика на културния туризъм

1.1. Сфера на взаимодействие „социокултурна среда - туризъм”

Изясняването на същността на взаимодействието „социокултурна среда – туризъм”, на сферата в която то се осъществява, изисква определянето на характеристиките на културния туризъм и спецификата на туристическите потребности, социокултурните ефекти и антропогенните ресурси.

Културният туризъм и неговата същност се определят от понятието култура и нейните пространствени и времеви характеристики, проявлението ѝ като процес и резултат. В антропологичен аспект тя е общ израз на човешкото поведение, начин на живот, знание, навици, обичаи, вяра, език, идеи, норми. Кант определя културата като “общият вътрешен дух, откриван в дейността на хората”.

Културата е съвкупност от духовни, материални, интелектуални и емоционални характеристики на всяко общество или социална група и е израз на начина на живот, на основните права на човешкото съществуване, ценностните системи, традициите и вярванията.

Култура е и дейността по създаването, проучването, разпространението и опазването на културните ценности. В този смисъл, туризмът чрез своята познавателна